Bloemen uit eigen gaard

DE VRIJE SCHIPPERSNEERING.

door

J. Strobbe.

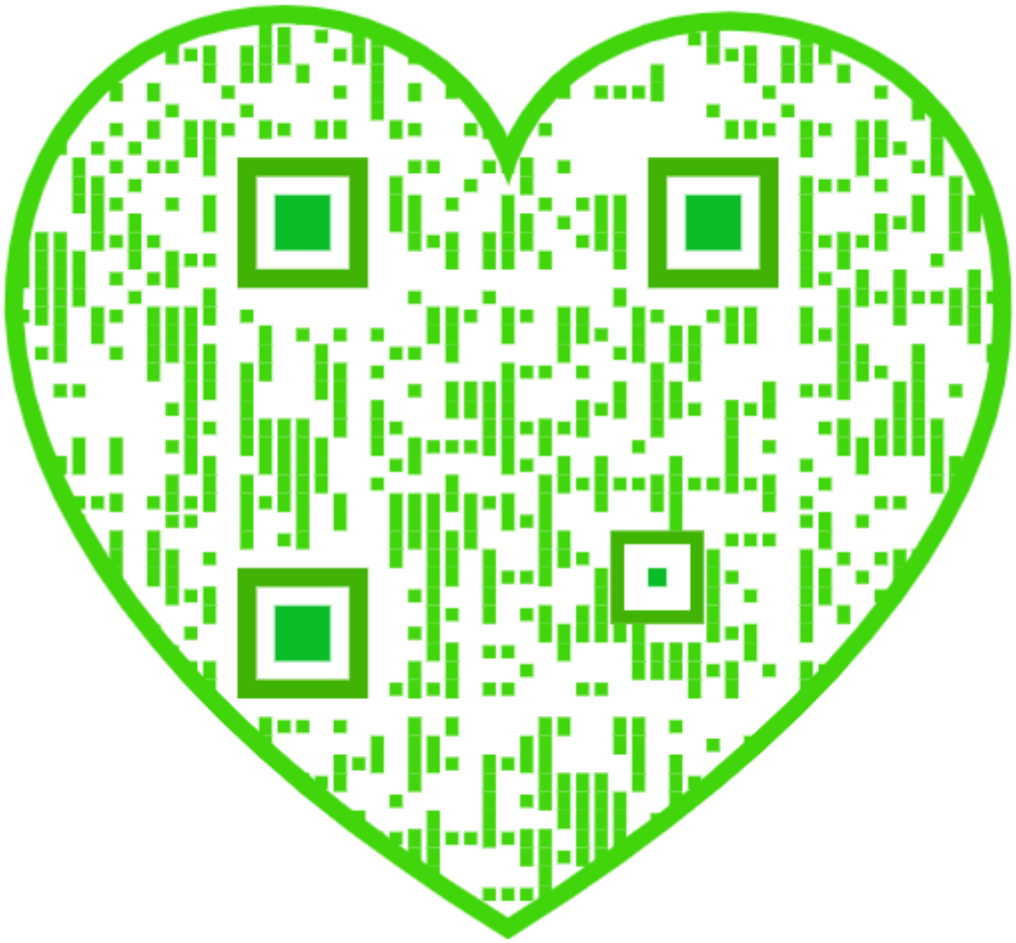

De Vrije Schippersneering.
Een Volksoploop te Luik.

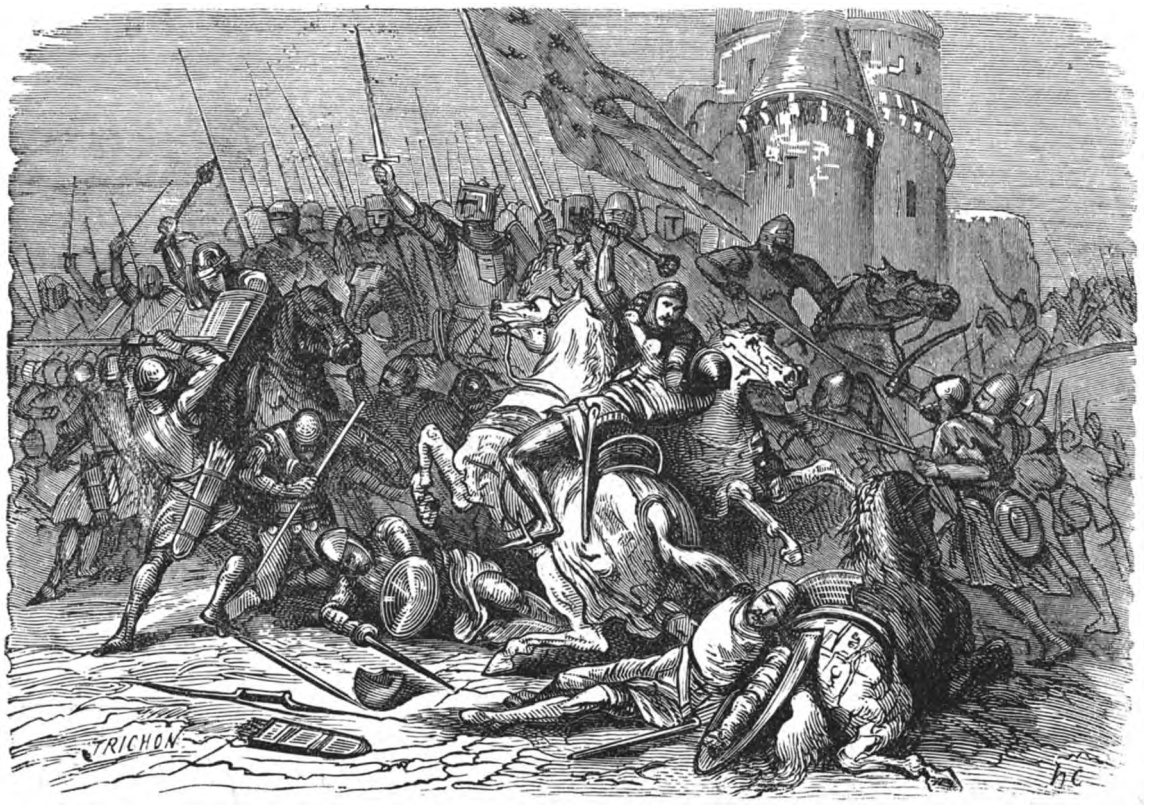

VOLKSOPLOOP TE LUIK.

BLOEMEN UIT EIGEN GAARD.

DE VRIJE SCHIPPERSNEERING.

j. 1550.

EEN VOLKSOPLOOP TE LUIK

j. 1636.

DOOR

I. STROBBE.

Geen rijker kroon
Dan eigen schoon.
LEDEGANCK.

BRUGGE,
A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, DRUKKER-UITGEVER
Nieuwe Wandeling, 4.

—

1903.

EIGENDOM VAN DEN DRUKKER.

DE VRIJE SCHIPPERSNEERING.

j. 1550.

De Nieuwe Gezel.

Op eenen frisschen Herfstmorgen van het jaar 1550 trok een kloeke, struische jongeling van omtrent 25 jaren, uit de kleine Sint-Niclaasstraat komende, de kaai op, waar in de Brugsche vaart eene menigte schepen op anker lagen en op lading wachtten of op lossing.

Een fraaie blonde baard omkransde zijn van gezondheid blozend gelaat, waaraan twee blauwe oogen terzelfdertijd iets levendigs en iets ernstigs bijzetteden.

Hij ging de plank optreden, die een der schoonste vaartschepen aan de kaai verbond, toen hij opeens achter zich hoorde roepen :

— He, Flip Vanden Molen ! waar zoo haastig naartoe ? Ik moet u even spreken; kom den « Anker der Hope » binnen, wij zullen intusschen eenen beker nutten.

Flip wachtte zich wel aan deze uitnoodiging niet te voldoen, want de persoon die hem riep en er zeer voornaam en deftig uitzag, was niemand dan de eigenaar van het schip en van nog eene menigte andere.

Toen beide gezeten waren, sprak de scheepsreeder op minzamen toon : Flip, jongen ik ben tevreden over u en fier dat ik u in mijnen dienst heb. Ik heb sedert eenige dagen hier en daar inlichtingen over u gevraagd en die zijn opperbest geweest; de deken der schippers kan van u niet zwijgen, ik ben uiterst over u tevreden en uwe pleegouders zien u gaarne als den appel hunner oogen. Gij kunt echter wel denken dat het niet enkel is om u deze goede inlichtingen mede te deelen, dat ik u hier binnenriep; neen, het is om u te zeggen dat ik uw loon van heden af van drie gulden te week vermeeder en dat de deken der vrije schippers mij gisteren medegedeeld heeft, dat gij den eersten dag van April aanstaande, in de gilde der vrije schippers zult treden en aanveerd worden volgens de gewone plechtigheden.

— Maar, mijnheer Serstevens, wat denkt ge toch ? Gij weet toch zeker wel dat een arme vondeling van die gilde geen deel kan maken en dat...

— Tut, tut, tut ! dat alles weet ik zoo wel als gij, doch verneem dat gij binnen korte dagen geen vondeling meer zult heeten; uw pleegvader en uwe pleegmoeder nemen u bij notarieele akte tot hunnen zoon aan en gij verstaat : dit verandert de zaak !

Hierop kwamen den jongeling de tranen van dankbaarheid in de oogen en hij wist niet, door zooveel geluk verbijsterd, hoe hij het best den heer Serstevens bedanken zou !

— Nu jongen, sprak deze, drink nog eenen goeden slok, begeef u als gewoonte naar uwe bezigheid en wees verzekerd dat ik op het feest niet zal ontbreken; overigens ik weet nog goed nieuws voor u, doch genoeg voor ditmaal ! Goeden dag ! Flip !

— Dank, Mijnheer, dank ! en wees verzekerd als gij ooit over mij zoudt te klagen hebben, het wel ondanks mij zelven en mijnen wil zou zijn !

En hierop trok Flip zwijmelend, als dronken van vreugde,

de herberg uit en begaf zich naar het schip, waar hij echter dien dag niets goeds verrichtte, zoozeer was zijn geest ontsteld door de goede berichten, die hij zooeven ontvangen had.

Moet het ons niet verwonderen dat de zelfde Flip toen hij 's avonds in zijn kamerken zat, er treurig en moedeloos uitzag na zooveel blijde ontroering ?

Wat mocht daar toch oorzaak van zijn ?

Dit zullen wij den lezer in korte woorden verklaren: iedereen weet hoezeer ten onrechte zooveel ongelukkigen in de wereld min geacht worden, om niet meer te zeggen, omdat het noodlot wilde dat hun vader of hunne moeder of beide tegelijk zoo weinig hert bezaten, dat zij hun eigen kroost te vinden legden, omdat zij zelf te laf of te misdadig waren om het op te kweeken.

Een oogenblik overdenking moet nogtans genoeg zijn om op die arme verlatenen niet te wreken wat hunne ontaarde ouders misdeden en nogtans..... En daarbij hoe dikwijls gebeurde het niet dat de ouders zelve aan die verlatenheid geene schuld hadden ?

Wat er van zij, Flip, hoe gaarne iedereen hem zag, met hoeveel lof men ook van hem sprak, was en bleef ook een vondeling, een kind zonder naam, en dit alleen was de reden waarom schipper Penninks, die mede van de gilde was en Flip anders goed kon lijden, ja gaarne zag, er niet kon toe besluiten hem zijne dochter Anna tot vrouw te geven ; hij wist wel dat beide jonge lieden malkander beminden in alle eer en deugd, zoodat er niet het minste kwaad daarvan te zeggen viel en nogtans het vooroordeel, het dwaze, hartelooze vooroordeel tegen arme verlatenen hield hem tegen, sprak luider in hem dan de stem van zijn geweten, dan zijn hert!

Gelukkig voor den jongeling had deze eenen machtigen steun gevonden in Annas moeder ; deze, die den jongen doodgaarne zag en niets liever wenschte dan Anna met

hem gelukkig te zien, stapte over het dwaze vooroordeel heen, gaf den jongeling moed en zonder hier echter een woord van aan het meisje te zeggen, sprak zij er bijna alle dagen over aan Penninks, allengskens zijnen afkeer ondermijnende, zijne redens een voor een afbrekende.

En juist den dag waarop ons verhaal begint, had de jongen weer van Penninks hetzelfde onveranderlijke antwoord gekregen: Jongen, gij weet het, ik acht u hoog, ik ben bereid alles voor u te doen, doch mijn schoonzoon kunt ge niet worden hoezeer ik van u houd, want ik kan toch de booze wereld den bek niet stoppen!

Wel had de moeder hem bij het heengaan de hand gedrukt en hertelijk: « Moed jongen! het zal wel gaan! » toegefluisterd; wel had Anna hem eenen dier blikken geschonken, die zooveel zegden als: « Flip, word ik de uwe niet, dan moet ik niemands zijn! » Dit alles hielp niet, het looden gewicht van het geheim, dat zijne geboorte omsluierde, drukte hem weêr loodzwaar op de schouders.

Vijf en twintig jaren vroeger immers was op eenen avond, dat de storm de bladeren der boomen wentelend in de hoogte dreef en de winden door de takken huilden, een kind neergelegd in de omstreken der stad Gent; de arme kleine was warm in doeken gewonden en had weinig te duchten van wind noch koude, doch schreeuwde niettemin erbarmelijk.... van honger waarschijnlijk!

Daar was toevallig een scheepstimmerman voorbijgekomen, wien de hemel geene kinderen schonk; deze had zonder veel te aarzelen den kleinen schreeuwer in de armen genomen en was er mede naar huis getrokken, zijne vrouw verbaasde oogen doende openzetten, toen hij zijnen zonderlingen last voor den dag haalde en haar uitlegde waar deze vandaan kwam.

Over hetgeen te doen stond hadden beiden niet lang geredekaveld; de kleine zou bij hen blijven; de zaak werd 's anderendaags aan den schout bekend gemaakt; daar werd

behoorlijke akte van opgesteld en de knaap, bij eenen windmolen gevonden, werd heel eenvoudig naar zijnen pleegvader, Flip, en naar die plaats Van den molen geheeten.

Waar de jongen nu eigenlijk vandaan kwam werd nimmer geweten ; alleenlijk vond men rond zijnen hals een klein ketentje van paarlen met een zilveren kruisje er aan en werd men gewaar, dat een troep reizende muzikanten dien zelfden avond vertrokken waren in de richting van Brussel.

De knaap gaf zijne pleegouders overigens weinig redens om hun goed besluit te beklagen : hij groeide op als een boom, was niet stouter noch woeliger dan andere kinderen, en wat het bijzonderste was, hij beminde dezen die hem aangenomen hadden zoo vurig, zoo hartstochtelijk, dat niemand die ze samen zag, had kunnen denken op welke wijze hij het huis binnengeraakt was. Deze liefde, deze diepe vereering, die dankbaarheid verminderden geen zier, ja vermeederden nog toen men hem op zijn achttiende jaar met zijne afkomst bekend maakte; alleenlijk werd de jongeling van dien dag af terughoudend en ernstig, uitgenomen bij zijne pleegouders.

II. Het Doopsel der Vrije Schippers.

Zoo kwam intusschen de eerste April, dag bepaald voor de aanveerding van Flip als vrije schipper.

Wat Serstevens hem voorzegd had was waarheid geworden ; hij was naar wet en gewoonte door zijne pleegouders als hun zoon en wettige erfgenaam erkend en niets belette

meer dat hij van de vermaarde gilde deelmaakte ; eene eer die zoovele andere meer begoede jongelingen hadden willen genieten.

Nu moest dan ook eene plechtigheid plaats hebben, zoo koddig, zoo zonderling dat wij aan den lust niet kunnen weerstaan ze te verhalen. *

De zon steeg schitterend aan den wolkeloozen hemel; de eerste vogelen zongen hune liederen in de takken, die met het zachte groen der Lente prijkten ; alles in de geheele natuur ademde herleving, genot en vroolijkheid.

Ook Flip zag er welgemoed en gelukkig uit ; hij had voor een oogenblik de sombere gedachten van zich afgeschud, die weleens zijne wezenstrekken verduisterden, en hij zag met moed de ontzaggelijke plechtigheid te gemoet, die ging beginnen.

Met opgeheven hoofd, fier omdat hij door zijne pleegouders in staat gesteld was eenen naam te dragen, en eer aan te doen, stapte hij naar het « schippershuis » een prachtig gebouw, met hooge boogvormige vensters.

Hij was voorafgegaan van eene heele bende zijner nieuwe gezellen met violen, krekels en rommelpotten en die dansende en springende onder een oorverdoovend gerucht voortstapten achter de kostelijke bannier van de schippersgilde, welke bannier in het morgenwindje wapperde.

Het weder was echter niet warm en menigeen had zich er nog goed ingedoffeld om bij het feest tegenwoordig te zijn. Vóór het schippershuis waarin de dekens en meesters der gilde verzameld waren, had eene groote menigte volk plaats genomen rond eenen hoogen zetel, waarbij eenige emmers water stonden.

Op die verheven zitplaats nam nu de opperdeken der

* De bijzonderheden die hier volgen waren wij zoo gelukkig aan te treffen in een boeiend verhaal geschreven door den geleerden schrijver Fierens-Gevaert, die het ons zeker niet ten kwade zal duiden zoo wij wat deftig toebijten in zijn « Maison des Bateliers.

schippers plaats, een vroolijke en tevens deftige man, die er niet weinig genoegen scheen in te hebben deze plechtigheid te mogen voorzitten.

— Flip, zoo begon hij op half ernstigen, half drolligen toon, en gij allen lieden van Gent, die hier vergaderd zijt, luistert naar mijne woorden ! Wie bij ons in de gilde wil komen dient wel te weten dat daar niets besmeurds binnengeraakt en dat wij hem daarom ook vooraf van de minste vlek moeten wit wasschen.

— Flip ! kom nader ! en neem plaats tusschen de zuiverende emmers water ! Gij moet dus weten dat gij het ruwste der ambachten gekozen hebt ; gij zult voortaan uw leven slijten in de mistige dampen der Schelde, met den handboom werkende of aan het roer staande ! Doch is ons ambacht ruw en lastig, wij beminnen het niettemin en gij zult het ook beminnen ! Flip ! wij kennen u sedert lang en wij weten dat gij weerdig zijt in onze beroemde en schoone gilde te treden.

« En gij, lieden van Gent, hier vergaderd, is er iemand onder u die hiertegen opkomt of iets te zeggen weet ?..... Niemand ? In dit geval, Flip, benoem ik u plechtig tot onzen medebroeder, tot vrije schippersgezel !

En dit zeggende nam de dikke deken eenen vollen emmer water en goot het kille vocht traagzaam over het hoofd van Flip uit !

De jongen trachtte zich goed te houden doch dit was slechts een begin : nu vatteden twintig handen te gelijk de andere emmers en kletsten ze langs alle kanten Flip over het hoofd, in het aangezicht, op de borst op den rug !

Flip wrong en kronkelde zich als een paling, doch ging niet van zijne plaats, terwijl de toeschouwers schaterden en juichten dat hooren en zien vergingen, het water stroomde den doopeling langs armen en beenen uit en hij bibberde van de koude.

't Zal gaan ! donderde nu de stem des dekens, dit is nu

genoeg met witten wijn ! droogt onzen nieuwen makker wat af!

En de gezellen deden Flip plaats nemen op een breed en dik scheepszeil, namen dit aan iederen hoek met tweeën vast en begonnen nu te schudden en te trekken, dat de arme jongen niet wist waar zijn hoofd stond en zoo geraakten zij met hem binnen in het prachtige lokaal der gilde.

Doch hier veranderde het tooneel.

Met den grootsten eerbied en met voorkomenheid naderden de schippers den nieuweling ; hij werd in eene rijk gestoffeerde kamer geleid, van zijne natte kleederen ontlast, gevreven en afgedroogd en in een fraai pak van zijde en fluweel gestoken, terwijl een goed vuur zijne leden weder buigzaam maakte.

Eenige minuten later werd hij reeds de schoone eerezaal binnengeleid en door de scheepsreeders, deken, meesters en gezellen onthaald onder het geestdriftig geroep van: Leve de vrije schipper ! Leve Flip !

Hij zag er dan ook waarlijk goed uit de nieuwe gezel! Doch het voornaamste deel van het feest ging slechts beginnen ; elke doopplechtigheid moest immers gevolgd worden van een luisterlijk banket, eene kostelijke smulpartij, zooals alleen Vlamingen er houden konden.

De zaal, waar de maaltijd zou opgediend worden, was schitterend versierd, terwijl de fraaie muurschilderingen, de kostelijke kleederen der dischgenooten, de ongehoorde rijkdom van het tafelgerief waarlijk indrukwekkend waren.

Als gewoonte nam de nieuwe gezel plaats naast den deken en weldra begon men de spijzen op te brengen: venezoenen van herten en everzwijnen, gebraad van pauwen, patrijzen en reigers, palingpasteien wisselden elkander af, gevolgd van taarten, wafels, oliekoeken en zeemgebakken, dit alles vergezeld van ontelbare flesschen brabantsche en fransche wijnen, gentsche bieren, engelsche ale, oosterbier, mêe en andere dranken.

Onder het eten werd daarbij driftig gepraat, terwijl nu en dan een genoodigde rechtstond, den hond der gilde een stuk vleesch toereikte of eenen vollen schotel door het venster overgaf aan armen, die op de kaai verzameld, wel wisten, dat ook zij hier nooit vergeten werden.

Hier en daar begon reeds een gezel of eene gezellin, — want de vrouwen der leden werden mede uitgenoodigd — een lied Bacchus ter eere aan te heffen, toen de deken plotseling stilte vroeg door eenen daverenden vuistslag op de tafel gegeven.

— Gezellen, sprak hij, gij weet dat het de gewoonte is dat elke nieuweling bij zijne intrede eene kleine redevoering aan tafel uitspreekt, voor de eerste maal dat hij plaats neemt in ons midden. Ik zal hem dus naar oude gewoonte eene vraag stellen waar hij zal op antwoorden wat hem believen zal.

Ieder bezag nu Flip, die wel wist dat de deken hem eene of andere koddige vraag zou doen, doch geenszins de oogen neersloeg als al die blikken op hem gevestigd waren.

— Flip, sprak nu de deken langzaam en terwijl de grootste stilte heerschte, Flip, wat zoudt ge liever hebben eene oude vrouw met geld, zeer veel geld, of eene jonge deerne die niets bezit dan twee kloeke armen ?

Op het hooren dezer boertige vraag, schoot de geheele vergadering in eenen luiden schaterlach en iedereen was in de verwachting wat de nieuweling daarop wel zou antwoorden.

Flip echter die onder de gestadige aansporingen van den geestigen deken wat meer dan op zijne beurt naar de flesch gegrepen had, was daardoor allengs wat stouter geworden en daar hij van nature niet misdeeld was, stond hij spoedig recht, doch niet zonder te zien hoe sommige vrouwen die reeds de vijftig achter den rug hadden hem angstig aankeken en hoe nieuwsgierig hem de kijkers van

de meisjes, die hunne ouders op het feest vergezeld hadden aanstaarden.

— Gezellen, sprak hij met vaste stem, waarin niet de minste ontroering uitscheen, gezellen, als eene vrouw zeker getal jaren achter zich heeft, wordt zij na eenen engel van schoonheid geweest te zijn, een engel van goedheid, een beschermgeest, die vrede, rust, genoegen en geluk in het huizgezin doet heerschen ; zij is de gezellin der oude dagen voor zooveel onzer meesters in het ambacht. Het was steeds eene traditie in ons vaderland ze te eeren en hoog te achten, maar eer men in jaren vordert is men jong, heeft men behoefte aan vreugde, luidruchtigheid en vermaak, doch alles in eer en deugd. Ik zeg dan gezellen, de bloemen passen aan de lente en de vruchten aan den herfst. Ik zal dus met eerbied eerst onze brave moeders groeten en dan drinken op hunne gezondheid en op de gezondheid der Gentsche meisjes ! »

Een daverend handgeklap beantwoordde deze korte aanspraak, waarin Flip zoo behendig vermeden had een woord te spreken dat meer bejaarde vrouwen en misschien wel hunne echtgenooten had kunnen kwetsen en waarin hij tevens eenen welverdienden lof toegezwaaid had aan zijne jeugdige, vrouwelijke stadsgenooten, alzoo in bewimpelde bewoordingen, doch goed verstaanbaar aan de vraag des dekens antwoordende.

— Flip ! sprak nu Penninks, die sedert eenige stonden nadenkend scheen, en nu evenals vele anderen bijkwam om zijn glas tegen dit van den nieuwen gezel aan te stooten, Flip, gij zijt een heele kerel ! Ik moet uwe woorden bewonderen. Kom echter dezen namiddag eens binnen, ik heb u een nieuws te melden dat u, denk ik, ook niet onaangenaam zal zijn. Op uwe gezondheid Flip !

Doch de jongen liet van vreugde zijn glas vallen, dat rinkelend over den vloer rolde.

— Bravo, Penninks ! bravo, oude vriend ! Dat hoor ik

gaarne; dat zal Flip niet weinig goed doen, riep Serstevens in het algemeen gerücht ; uwe hand, Penninks.

III. Eene onverwachte uitkomst.

Op het oogenblik dat Flip, tot ieders genoegen, op de zonderlinge vraag hem door den deken gesteld, zulk een gepast antwoord gaf, hield aan het huis der pleegouders van den nieuwen gezel een prachtig rijtuig stil.

Daaruit steeg eene rijke vrouw, op het kostelijkst gekleed en die er ten hoogste vijf en veertig tot vijftig jaar uitzag.

Zij moest eens zeer schoon geweest zijn doch kommer en verdriet hadden zichtbaar diepe sporen op haar edel gelaat gegrift.

De pleegmoeder van Flip ontving haar met de grootste voorkomenheid en eerbied doch was niet weinig onthutst, toen zij de onbekende hoorde vragen, als het jongentje nog leefde, dat in het gebuurte gevonden was rond het jaar 1550 in Septembermaand en volgens de officiëele stukken hier gewoond had of nog woonde.

Flips pleegmoeder bij de plotselinge gedachte, dat die vrouw misschien zijne moeder was en haar haren lieveling kwam ontrukken, was op het punt een ontwijkend antwoord te geven, doch zij overdacht zich en antwoordde :

Ja, mevrouw, wij hebben het kind opgenomen en geen enkelen stond van ons leven hebben wij redens gehad dit te betreuren ; hij is een frissche, kloeke knaap geworden, even begaafd naar hert en geest en die wij sedert eenige

dagen fier zijn onzen zoon te noemen, hoewel de Heer ons geene kinderen geschonken had.

De rijke bezoekster scheen bovenmenschelijke pogingen op zichzelve te doen om zich bedaard te houden en sprak :

— Hebt gij niets dat aan het kind toebehoorde bewaard, niets dat het later kon doen erkennen ?

— Ja, mevrouw, hier zie, dit kleine juweel en meteen haalde de vrouw uit een kasje het zilveren kruisje met het paarlen halssnoer.

— Mijn zoon ! kreet nu de onbekende, met eenen schrikkelijken schreeuw en zij viel in onmacht.

Toen zij door de zorgen der vrouw des huizes weer tot het bewustzijn kwam, waren hare eerste blikken op het kruisje gevestigd, dat zij in de grootste ontroering aan hare lippen bracht. Op dit oogenblik echter trad Flip binnen, met oogen die straalden van geluk en tevredenheid :

— Moeder, moeder ! riep hij, ik ben vrije Schippersgezel en...

Dit zeggende, bemerkte hij de onbekende vrouw en zweeg.

De dame kon geen oog van Flip afwenden en zich niet meer kunnende bedwingen, riep zij uit :

— Vrouw ! zeg hem toch wie ik ben ! Jongen, ik ben uwe moeder ! Uwe moeder, die sedert vijf en twintig jaar treurt om u, die alle hoeken des lands doorzocht heeft om u te vinden ! Ik heb al de tranen mijner oogen om u geweend !

Flip wist niet of hij droomde of waakte ; hij keek nu eens de vreemde vrouw verbaasd aan en dan weer zijne pleegmoeder, die niet wist wat zij deed van verlegenheid.

Allengs echter begon het gesprek te vlotten ; de vreemde vrouw verhaalde hoe op zekeren Septemberavond van het jaar 1550, reizende muzikanten op het landgoed gekomen waren ; hoe zij wel onthaald en behandeld werden en hoe men na hun vertrek gewaar werd dat zij eenen kleinen

knaap, nauwelijks eenige maanden oud, haar eerste zoontje, medegenomen hadden.

Dagen en dagen, jaren en jaren had men alle pogingen in het werk gesteld om het kind te ontdekken; zijn vader, haar echtgenoot, was intusschen van verdriet gestorven en zij ook zou ontwijfelbaar ten grave gedaald zijn, hadde eene laatste hoop den geliefden zoon nog eens weer te zien, haar de noodige kracht niet gegeven om in het leven te blijven.

De jongeling luisterde met aandacht naar de vreemde vrouw en sprak toen met nadruk:

— Mevrouw, ik geloof wat gij zegt en al heb ik nooit het geluk gehad u vóór heden te kennen en te beminnen, gevoelt mijn hert dat gij mij niet vreemd zijt, maar hier is mijne moeder; hier is zij die sedert vijf en twintig jaar op mij waakte, mij koesterde en liefhad, die mij tot een braaf mensch liet opgroeien, die mij weerdig maakte heden als vrije schipper in onze eerbiedwaardige gilde opgenomen te worden, die mij beminde met eene onuitsprekelijke liefde! en de jonge man nam zijne pleegmoeder in de armen en drukte ze teeder aan zijn hart onder het storten van tranen die zijn overstelpt gemoed verlichtten.

— Straks mevrouw, zult gij mijnen pleegvader zien, die dag en nacht arbeidde om in mijn eerste onderhoud te voorzien en die niet geaarzeld heeft mij als zijnen zoon en erfgenaam aan te nemen.

Op dit oogenblik trad de man binnen en nu had een tooneel plaats, dat niemand in staat is te beschrijven!

Zeggen wij alleenlijk dat de jongeling met vreugde zijne moeder wedervond, doch ook van zijne pleegouders niet scheiden wilde, hoewel zijne ware moeder zeer rijk was en hem een onbezorgd leven kon verschaffen.

Wie echter aardigst van allen opkeken, toen zij 's anderendaags 's morgens het nieuws vernamen, dat waren Penninks, zijne vrouw en zijne dochter Anna.

Zij hadden echter niet lang naar opheldering te wachten:

in den vroegen morgen was Flip daar en verhaalde hun breedvoerig het zonderling geval van den vorigen avond.

Hij wist hen te zeggen hoe zijne ware moeder, die eigenlijk mevrouw van Oosterbeke heette, hem aan het paarlensnoer en het kruisje herkend had; hoe zij er eindelijk moeten in toestemmen had naar Gent te komen wonen en hem, Flip, in het ambacht der vrije schippers te laten, doch als schipsreeder; hoe hij bij zijne weergevonden moeder zou inwonen met zijne pleegouders en hoe hij er nu meer dan ooit aan dacht Anna tot zijn vrouwtje te nemen, als dit met haar vaders en haar moeders wil overeenstemde.

Moeten wij hier wel bijvoegen hoe Penninks die in den grond nooit tegen het huwelijk geweest was en enkel uit menschelijk opzicht de zaak uitgesteld had, geerne toestond wat Flip begeerde?

. . . . . .

Eenige weken nadien was Flip, thans met Anna in het huwelijk getreden, in het bezit van een tiental fraaie schepen met de noodige bemanning en had in het lokaal der vrije schippers op zijne kosten een banket plaats, waar maanden en maanden nadien nog van gesproken werd en waarop niemand, zelfs de geringste onder deze die op eene of andere wijze in de neering werkzaam waren, mocht ontbreken.

Voor iedereen bleef hij Flip als te voren en zijne vorige makkers hadden het zich nooit te beklagen hem een vriend en een gezel geweest te zijn, vóór de dagen van weelde.

Zijne pleegouders bleven echter niet bij hem; dat leven zonder werk en zorg zou hun gedood hebben en daarom verkozen zij aan het hoofd te staan van de aanzienlijkste scheepstimmerwerf der stad Gent in de XVe eeuw.

EEN VOLKSOPLOOP TE LUIK.

j. 1636.

I. Hoe de zaken in Luik stonden.

De geschiedenis van Luik, » aldus begint de beroemde schrijver Consience zijn boeiend werk: « de Burgemeester van Luik, » — « en de geschiedenis van Vlaanderen schijnen bladzijden uit een zelfde boek — uit een boek, dat de lotgevallen verhaalt van een weinig talrijk, doch werkzaam, fier en ontembaar volk.

» Daar, evenals hier, was het stormig leven der burgers dwars door de eeuwen heen, niets anders dan een rustelooze, een reusachtige kamp voor het behoud der duurgekochte vrijheid en der immer bedreigde onafhankelijkheid des vaderlands.

» Ging er te Luik een noodkreet op, hij herklonk tot in het hert van Vlaanderen. Niet zelden, na lange verdrukking der burgerij, ontvlamde het vuur der volkswraak in beide streken op hetzelfde oogenblik, als klopten de boezems der vrije mannen, op de oevers der Maas en op de oevers der

Schelde steeds eenstemmig, zoowel in tijden van smert en vernedering, als in schoonere dagen van zegepraal en geluk. »

Men kan niet beter zeggen. Evenals in Vlaanderen was te Luik de bevolking verdeeld in twee groote partijen, even sterk en machtig ; de eene steunende op adel en rijkdom, de andere op het groote aantal, op de sterkte der armen en op de verkregene voorrechten ; de eene samengesteld uit edelen, priesters, geleerden, ambtenaren, magistraten en rijke burgers, de andere bestaande uit het volk, de neeringdoeners en ambachtslieden van alle slag.

Geen volk bezat meer en degelijker vrijheden dan de Luikenaars en bijgevolge ook was geen volk er zoo bezorgd voor en zoo fier op ; en hoe meer rechten het bezat, hem toegestaan door de prins-bisschoppen, die elkander aan het hoofd des prinsdoms opgevolgd hadden, hoe meer de edelen begeerden die macht in te korten.

Voegen wij hierbij dat de prinsen die aan het hoofd der Luikenaars stonden, meer dan eens edellieden waren, meer wereldsch dan geestelijk, die zelfs soms de wijdingen niet ontvangen hadden en niet altijd de zucht naar alleenheerschappij in hun hert konden bedwingen.

Wij zijn in het jaar 1636.

Op zekeren Zondag kwamen eenige edelen naar de mis in de St Lambertuskerk, gekleed op eene buitensporige wijze ; de mode, die zij hier uit Frankrijk inbrachten, bestond in eene soort van laarzen waarvan de schachten, die zeer wijd waren, overgeplooid waren en terugvielen op den voet ; die schachten, versierd met linten en strikken, deden de voeten meer of min gelijken aan de pooten van zekere soorten van duiven en hennen die men nu veel ziet en wier pooten, juist boven de teenen met lange pluimen bewassen zijn ; welnu daar bestaat ook of daar bestond zoo eene soort van zwaluw in de taal der Luikenaars Chiroux geheeten.

Toen de zoo zonderling gekleede edelen de kerk verlieten, wachtte hun eene groote schaar volk vóór de deur af en het duurde geen oogenblik of de spotzieke geest des volks had die edelen den naam van Chiroux gegeven, naam die dezen als eerenaam aanzagen en die tot de geheele partij overging.

Om zich echter over de spotternijen des volks te wreken, hadden de edelen hunne tegenstrevers met den naam van Grignoux, dat is grollers, grolpotten, brommers, knorders bestempeld.

Nu de Chiroux die alle goed van de Spaansche heerschappij verwachtten, deden hun uiterste best om de Luikenaren Spaanschgezind te krijgen, doch het volk, dat de Spanjaards haatte en er redens toe had en dat daarbij genegenheid had voor Frankrijk, hetwelk meer dan eens zijne zaak omhelsd had en nu weer beloofde Luik bij te staan, werkte koning Lodewijk in de hand.

Aan het hoofd der Grignoux bevond zich Burgemeester La Ruelle, een volksgeliefd man, die meer dan eens blijken gegeven had van zijne gehechtheid aan zijne vaderstad en aan de belangen des volks en die alles wat hij bezat veil had voor diens geluk.

Hij had overigens eenen machtigen steun gevonden in den vermaarden abt Mouzon, door den koning van Frankrijk als afgezant naar Luik gezonden en die een der fijnste diplomaten van dien tijd was.

Wij haasten ons echter hier bij te voegen dat de burgemeester van gedacht niet was en er nooit zou in toegestemd hebben Luik aan Frankrijk over te leveren, verre zij van daar, hoewel de Chiroux dit gerucht alom verspreidden. Neen La Ruelle, die de Spanjaards kende als wreede, roofzieke en twistzoekende naburen, hield meer aan de bescherming der koningen van Frankrijk.

Aan het hoofd der Chiroux bevond zich natuurlijk de bisschop bijgestaan door het kapittel der hoofdkerk of

althans door een groot deel der geestelijken. Een man, die verre van onberispelijk was in zijnen handel en wandel, de graaf de Renesse-Warfusée, vroeger weggevlucht uit Brussel met de gelden der Aartshertogin Isabella en die sedertdien alles in een liederlijk en baldadig leven verkwist had, had het zooverre weten te brengen toen hij ten einde alle straten scheen, dat hij weer in de vriendschap van den infant Ferdinand geraakte en bij den bisschop in groot aanzien stond, aan wien hij beloofd had alles te doen wat hij kon om de plannen van La Ruelle en Mouzon tegen te werken.

Zoo stonden de zaken in 1636 en het was volstrekt noodig deze opheldering neer te schrijven, wilde de lezer het overige met aandacht kunnen volgen.

De stad was overigens in eene bestendige onrust ; een oogenblik hadden de Chiroux de bovenhand gekregen en waren op het punt zich van het stadhuis meester te maken, maar het volk liep te wapen, drong ze terug en deed hun in de Sint Lambertuskerk vluchten, waar zij enkel uit verlost werden, na de voorwaarden hun door het volk gesteld aanvaard te hebben ; zij moesten de kerk verlaten, elk in de hand houdende eene gepelde roede tot teeken van vrede en onderwerping.

II. Een boos Voorstel.

In de kleine duivenhokstraat, die toenmaals te vinden was in het lage kwartier der stad, meest bewoond door mijnwerkers en metaalbewerkers, toonde destijds een geschilderd uitsteekbord eenen reusachtigen rooden haan

met verbazend lange staartpluimen en sporen. De schilder, die dit zeer twijfelachtig kunststuk voortgebracht had, was niet gierig met zijne kleuren omgegaan, want deze waren recht schreeuwend en men kon den vermaarden haan op honderden stappen afstand heel goed onderscheiden.

Het was nogtans geen Gasthof van eersten rang waarlijk, waar hij tot uitsteekbord diende, maar eene zeer gemeene kroeg met lage, berookte zoldering, kleine tafeltjes waarop kandelaars met smerige roetkaarsen stonden en waarrond houten stoelen met drij pooten tot zitplaats moesten dienen.

Op den 2 November 1636, zijnde Allerzielendag, was het herbergje proppens vol met werklieden, waarvan vele zich niet eens de moeite gegeven hadden de mijnwerkersplunje af te leggen en wat netjes voor den dag te komen.

De tafeltjes waren dan ook bezet met bezoekers en de steenen bierpotten werden goed aangesproken.

Eene luidruchtige drukte, die menigen zenuwachtigen stadsjonker slecht zou bevallen hebben, heerschte in de dompige en lage zaal.

In den hoek der gelagkamer, alleen aan een tafeltje, kon men eenen bleeken jongeling van omtrent twintig jaren bemerken, die weinig of niet sprak, tenzij men hem iets bijzonders vroeg, en die er zeer terughoudend, ja vrij slechtgezind uitzag, hoewel hij den grooten steenen pot bier weinig rust liet.

Zag hij er kwalijk gezind uit, hij scheen niet min onrustig en wierp herhaalde malen verlangende blikken naar de deur.

Op het oogenblik dat hij met den bierpot op tafel klopte om een ander glas te bestellen, kwam een nieuwe bezoeker binnen, die zijne nieuwsgierige blikken rond de gelagkamer liet weiden, zooveel het in dit hol mogelijk was.

Hij ontwaarde weldra den jongeling, waar wij zooeven van spraken en richtte zich tot hem om naast hem plaats te nemen.

De vreemdeling verwekte zekere opschudding in de kroeg, waar niemand hem nog gezien had ; hoewel hij werkmanskleederen droeg, was het genoegzaam aan zijnen fijnen leest, aan zijne welgevormde handen, aan zijne geheele houding te zien, dat hij zeker in zijn leven weinig halam gehanteerd had.

Men hield zich echter slechts een oogenblik met hem bezig en praatte voort over de tijdsomstandigheden en men moest niet lang luisteren om te weten dat het geene vrienden der Chiroux waren, die hier vergaderden.

De onbekende had intusschen eenen pot bier besteld en was weldra met zijnen gezel in een stil, doch driftig gesprek gewikkeld.

Het scheen dat zij het moeilijk eens geraakten want de jongeling scheen te aarzelen, de voorstellen te aanvaarden die de vreemdeling hem deed, toen deze naderschuivende op fluisterenden toon sprak :

— Bedenk u wel ! Gij weet nu wat armoede is ; ik kan u nu laten genieten wat men weelde heet ; aanvaard mijn voorstel of niet, het staat u vrij ; wat gij niet aanneemt, zal een ander blij zijn te mogen verrichten ! Zeshonderd guldens zijn juist niet onder de pooten der paarden te vinden en gij zijt immers uwe zaak zeker ; ik betaal u aanstonds de helft en als gij gelukt, de rest.

— Of het schavot, sprak de andere steeds aarzelend.

— Wel onnoozele jongen ! het schavot, weet ge niet hoe machtig wij zijn ; kunnen wij u niet beschermen dat u niemand deren kan.

— Ja, maar gij weet hoezeer de burgemeester door iedereen in de stad bemind wordt en hoe vreeselijk men op mij en u en uwe eedgenooten zijnen dood zou wreken.

— Och ! kom ; hij zal nauwelijks dood zijn of ieder zal hem vergeten en ons zegenen. Maar ik zie wel dat ik hier vruchteloos mijnen tijd met praten verspil.

— Wacht toch even ! Wie zal mij wapens bezorgen ?

— Een musket van eerste klas met lont zal u morgen namiddag op tijds bezorgd worden, zoo gij u met de zaak gelast.

— Wanneer, komt de burgemeester door die straat ?

— Rond vijf ure ; misschien eenige minuten later, doch niet vroeger en op dat uur ziet men in de straat geen hand vóór oogen ; het is dan stikdonker.

— Welnu ja ! ik aanvaard, sprak de jongeling besloten en zijne havresse of koolgravershouweel opnemend, dat achter hem tegen den muur stond, betaalde hij zijn gelag en vertrok, gevolgd van den onbekende.

Nauwelijks was de deur der kroeg achter hen dicht en hadden zij eenige stappen in de donkere straat gezet of zij hielden stil en de onbekende gaf den jongeling eene beurs met klinkende goudstukken, zeggende :

— Ziedaar de helft, jonge mijngraver, en morgen, zoo gij gelukt, komen wij hier op hetzelfde uur terug en betaal ik u nauwkeurig de andere helft.

— 't Is verstaan, heer Graaf !

— Wat zegt ge ? sprak de andere, verschrikt eenen stap achteruitspringend.

— Wel ja, antwoordde de werkman lachende, of denkt gij misschien dat uwe fluweelen broek en uwe korte mijnwerkerskiel mij beletten den graaf de Warfusée te herkennen ?

De andere scheen op dit gezegde te aarzelen en was zelfs op het punt de beurs terug te eischen, doch vond zeker bij nader overdenking, dat de zaak de vrees niet waard was en hij nam afscheid van den mijngraver.

Volgen wij intusschen dezen laatste. Na eenige straatjes onrustig, met het houweel op den schouder en gedurig in de duisternis rondloerend, doorgetrokken te hebben, kwam hij, in de Korte Molenstraat, aan een zeer armoedig huis, stak eene slechte vermolmde deur open, langs waar men in eenen langen pikdonkeren, killigen gang trad, om langs daar een ellendig achterkamerken te bereiken.

Bij zijn binnentreden sprak eene bevallige welluidende stem :

— Och Willem ! Gij zijt daar toch eindelijk ?

— Wel ja en dan ? Moet ik dan altijd te huis geplakt zitten, zonder eens een glas te drinken of met de vrienden te praten ?

— Maar, Willem, sprak het meisje, dat intusschen opgestaan was en de lamp ontsteken had, ge weet toch wel dat ik u dit vermaak wel gun.

— Dan weet ik niet wat op mij te zeggen is !

— Maar niets ! broeder ! Wat zijt gij toch sedert eenige weken knorrig en slecht geluimd ; ik hoor geen goed woord meer van u. Gij kunt toch wel denken, hoe akelig naar het hier in dit ellendige, eenzame kamertje voor een zoo jong meisje als ik zijn moet !

— Wel Stientje ! ze zullen u niet opeten zeker ?

— Och neen, sprak de zuster met tranen in de oogen ; maar vader en moeder zijn pas dood en ik denk altijd sedertdien iets te zien of te hooren ! Wel, ik heb zooveel geleden gedurende uwe afwezigheid !

— Kom, kom ! sprak de jongeling die in den grond zijns harten Stientje toch zeer lief had, steek die muizennesten uit uw hoofd, zusje ! Betere tijden zijn in aantocht. Uwe armoede gaat een einde nemen. Het is lang genoeg gevroet en ellende geleden onder en boven den grond.

— Hoe ! sprak het meisje verwonderd, wat wilt gij zeggen ?

— Dat ik u weldra een fraaier huis, beteren kost en fatsoenlijker kleederen zal kunnen bezorgen dan tot heden.

— Ik versta niet waar ge weg wilt, Willem, sprak Stientje ; ik klaag immers niet ; wij hebben geene weelde, doch lijden geen gebrek ook ; wij hebben gezonde leden en goede armen en eten op onzen tijd ; daarbij werk ontbreekt nu niet. Wat wilt gij meer ? Veel lieden, geloof mij vrij, zijn beter gehuisd dan wij en gaan prachtiger gekleed dan wij, doch zijn op verre na zoo gelukkig niet.

— Ha! zij zijn zoo gelukkig niet, denkt ge dat? en waarom niet?

— Omdat men op aarde niets noodig heeft dan tevreden te zijn met zijn lot en een gerust geweten te bezitten, en dat vele rijken aan misdaad en bedrog hunne schatten te danken hebben.

— Praatjes, Stientje, allemaal praatjes! zeg ik u; praatjes om oude wijven in slaap te wiegen. Geld is macht, geld is tevredenheid, geld is geluk! Dat zult ge zien en als ik morgen eene mooie beurs met goudstukken zal toonen, zult gij wel zeggen met mij dat geld geenen reuk heeft.

— Willem, Willem, kreet het lieve meisje met oogen, waar, tusschen de zwarte wimpers, zoetaardigheid en onschuld te lezen waren, Willem, wat komt u over? Waar denkt ge toch aan?

— Dat zal ik morgen zeggen! Eene zaak verzeker ik u, morgen is het uit met onze armoede! Kom, nu is het tijd van slapen; ik heb geenen honger en trek naar bed. Goeden avond, Stientje!

— Goeden avond! Willem! zuchtte het meisje bewogen en begaf zich ongerust en ontsteld te bed, terwijl haar broeder, langs eene smalle ladder, naar zijn ellendig bovenkamertje klom.

De slaap wilde echter maar niet komen en den heelen nacht lag Stientje te zuchten en te overdenken wat haar broeder toch wel in zijn schild mocht voeren.

. . . . . .

's Anderendaags zat Stientje weer alleen in haar ellendig kamerken te zuchten en te wachten naar den geliefden broeder, die sedert eenige weken zoo zonderling en achterhoudend met haar geworden was.

De avond was intusschen gevallen en het meisje trok voorzichtig naar boven om een kleedingstuk van haren broeder te gaan halen, dat herstelling noodig had.

Doch hoe stond het arme meisje verschrikt te zien, toen

uit het kleed een heele hoop goudstukken vielen en rinkelend over den grond rolden, schitterende in den bleeken schijn der lamp.

Van angst en verlegenheid liet de jonge meid bijna het licht uit hare hand vallen.

Nu kwam er plotseling licht in haren geest; nu overdacht zij de zonderlinge woorden, die haar broeder 's avonds te voren tot haar gericht had en twijfelde er geen oogenblik meer aan of deze had eene of andere slechte daad bedreven of aanvaard te bedrijven, waarvan die goudstukken het loon waren.

Zij raapte bevend van ontsteltenis de goudstukken op en alhoewel zij in haar leven nooit zoo eenen schat gezien had, stak ze alles haastig weer waar het vandaan kwam en kwam bleek en sidderend omlaag, in haren angst het te herstellen kleedingstuk vergetende.

Wat moest zij nu doen ? Zwijgen mocht zij niet; zij wilde kost wat kost den oorsprong van dit geld kennen. Doch zou haar broeder niet in gramschap uitvaren, haar misschien niet mishandelen in zijne woede !

Lang zat het meisje na te denken, toen al met eens de deur van den gang met geweld geopend en even geweldig weder toegeworpen werd.

Een haastige stap weerklonk in den gang; bleek van angst en uitgeput van het loopen kwam Willem binnen, wierp eenen benauwden blik rond zich en sprak met koortsige haast:

— Ik ga te bed, Stientje, wie er ook komen moge, ik ben reeds lang slapen en dezen avond niet uit geweest, hoort gij. Gij blijft op, sprak hij reeds naar boven klimmende en vergeet niet wat ik u gezegd heb.

Helaas nu was de pijnigende twijfel der jonge maagd zekerheid geworden ! ja er was iets vreeselijks op handen, ja misschien reeds gebeurd. En zij, zij wist niets, zij kon niets verhinderen.

Hare knieën knikten van angst toen een oogenblik later eene buurvrouw binnenstormde en klagend uitriep :

— Wel, wel Stientje ! Wat eene ramp ! Welk eene misdaad ! Een musket is daareven op den heer Burgemeester afgeschoten en heeft doodelijk diens edele, brave vrouw gekwetst ! Eenige duimen verder en onze beminde burgervader was niet meer !

— En zeggen, vervolgde de vrouw, dat de dader van dien wreeden aanslag een Luikenaar, een mijnwerker onzer stad is, zegt men !

Hadde de buurvrouw nauwkeurig toegezien, zij zou bemerkt hebben hoe de anders zoo bevallige, blozende wangen der maagd op het hooren dier tijding met eene lijkkleur overtrokken werden. Gelukkig gaf zij daar geen acht op en verliet weldra Stientje om aan hare eigene huisgenooten het akelige nieuws te gaan verkondigen.

Geene pen is in staat de gemoedsaandoeningen te beschrijven, die nu 's meisjes hart bestormden.

Zij scheen echter weldra een kloekmoedig besluit genomen te hebben ; zij grendelde de deur dicht, nam het lampje op en begaf zich vastberaden naar de kamer haars broeders, die, zooals zij vermoedde, zich heel gekleed op zijn bed geworpen had.

— Willem, sprak zij het lampje op een vermolmd kasje neergezet hebbende, en plaats nemende op de bedsponde, ik moet u spreken. Gij hebt zonder twijfel daar even gehoord wat de buurvrouw mij meldde. Ik weet wie op onzen achtbaren burgemeester La Ruelle geschoten heeft ; ik weet wie daar eene groote som geld in goudstukken voor ontvangen heeft.

— Wat wilt gij zeggen ? sprak de broeder met dreigende stem, ik versta niet waar ge heen wilt.

— Zoo, Willem ! En van waar komt dit geld hier dan ? sprak het moedige meisje het kleedingstuk met goudstukken op het bed werpende, is het in de koolmijn, dat gij zoo eenen schat vergaderd hebt ?

— Ah zoo, Stientje ! sprak de jonge mijngraver woedend, terwijl hij zich in het bed overeind zette, ah ! gij durft u met mijne zaken bemoeien, mijne kleederen doorzoeken en mijne daden bespieden ! Wat gaat u dat alles aan ?

— Ik zal het u gaan zeggen, Willem ! Luister goed, want het zal misschien de laatste maal zijn dat ik tot u spreek. Als onze brave vader ging sterven, drukte hij ons als laatste vermaning op het hart liever arm te zijn in eer, dan rijk door onrechtveerdigheid of misdaad. Onze lieve diepbetreurde moeder volgde hem eenige weken nadien in het graf, doch niet zonder ons bij haar aan hare sponde geroepen te hebben en wat zegde zij, toen zij ons elk bij eene hand vatte : kinderen, het grootste geluk op aarde is een rein geweten ; blijf eerlijk en de armoede zal u niet deren en God die uwen vader steeds bewaarde, zal ook op u waken. Is het niet zoo ?

Willem keek strak en gramstorig vóór zich, doch sprak geen enkel woord.

— Welnu, vervolgde de maagd, hebt gij die woorden niet onthouden, ik heb ze met onuitwischbare letteren in mijn hart geprent ; ik moet uw geld niet hebben : Het is de prijs des bloeds, het loon der ongerechtigheid. Gij zult het morgen vroeg terugdragen naar dezen die het u gaf, wij zullen Luik verlaten en in eene andere streek samen voor ons brood gaan werken ; gij zult door goed gedrag en eerlijkheid weder goed maken wat gij misdreven hebt en God danken dat uwe slechte daad nog geen erger gevolgen gehad heeft : Stemt gij in dit alles toe ?

— En zoo ik niet toestem, onnoozele, dwaze meid ! Wat zoudt gij dan doen ? Laat eens hooren ! Mij aanklagen bij het gerecht zeker, he ? bulderde hij, krachtig den arm van het meisje grijpende.

— Neen, sprak Stientje, hem vlak in de oogen ziende, Neen daartoe zou ik den moed niet hebben hoe afschuwelijk ik uw gedrag vinden moet ; neen, ik wil onzen tot nu

toe vlekkeloozen naam niet besmeuren met uwe schande openbaar te maken ! neen, ik zal dat niet, maar éénen enkelen nacht meer doorbrengen onder het zelfde dak, dat zoo eenen jongen als u herbergt, wil ik ook niet ! Welnu, wat is uw besluit ? Geeft gij het geld terug of niet ?

— Maar ik kan mij toch nu zoo laat en terwijl de gansche stad in opschudding is, in de straten niet wagen met zoo eenen schat ?

— Neen, dat moet ge niet, maar beloof mij dit morgen vroeg te doen en God geve mij de kracht om dien langen nacht van kwelling en onrust te kunnen doorleven !

Hoewel de jongeling hierop niet bepaald weigerend, doch steeds ontwijkend antwoordde, besloot zij voort niet aan te dringen en 's morgens het beslissend antwoord te vragen.

Beiden, door zeer verschillende gevoelens bezield, begaven zich eindelijk ter rust, hij gedurig vreezende de nachtwakers in zijne kamer te zien binnendringen en zij hare oogen rood weenende van angst en verdriet.

Eerst tegen den morgen viel zij eenige oogenblikken in eenen zwaren, onrustigen slaap, waarvan de schelm, die eens haar beminde broeder was, gebruik maakte om stillekens het huis te verlaten, de beurs met goudstukken medenemende.

Nimmer hoorde het meisje er nog een woord over spreken ; niemand was het bekend, waar of hoe de booze Willem zijn leven eindigde.

Wie verder met de geschiedenis der stad Luik bekend is en vooral dezen die het geluk hadden het beroemde werk « De burgemeester van Luik » van Consience te lezen, weten hoe vreeselijk de Luikenaren zich op de Chiroux wroken en ook hoe de achtbare burgemeester La Ruelle door verraad naar een banket gelokt, waar de graaf de Warfusée aanwezig was, op diens bevel gedood werd onder voorwendsel dat de achtbare burgemeester tegen 's keizers bevelen gehandeld had, om de stad Luik aan den koning

van Frankrijk over te leveren en aldus van hoogverraad beschuldigd werd; hoe vreeselijk de volkswoede was bij het vernemen dier misdaad; hoe Warfusée onmiddellijk daarna vermoord werd door de Luikenaren; hoe hard al deze schuldigen en onschuldigen, die maar als Chiroux bekend stonden, deze euveldaad moesten boeten en meer andere wetenswaardige bijzonderheden.

Eigendom van den Drukker, WITTERYCK, Brugge. — 1903.